

Onderzoek door docenten leidt tot beter onderwijs

Docent zijn op het snijvlak van onderwijs en onderzoek. Hoe doe je dit? Welke verrichtingen kun je daarbij gebruiken? Welke lessen kunnen we leren uit het mbo? Anne-Ruth Oosterbroek en Annoesjka Boersma gaven hier in hun presentatie tijdens het NRO-congres antwoord op.

door Femke den Besten en Madelie van Leijenhorst

Oosterbroek en Boersma bestuderen het onderzoekend handelen van docenten in het mbo. De achterliggende visie is dat onderzoekend werken onderdeel is van het dagelijkse werk van docenten. Een mooie visie, die naar onze mening niet alleen voor het mbo een leidraad kan zijn, maar ook in bijvoorbeeld het po en vo.

Om die onderzoekende houding te ontwikkelen moeten docenten ondersteund worden. Er zijn zes initiatieven die in het NRO-project worden onderzocht. Zo zijn er op mbo-instellingen innovatie- en kennisplatforms ontwikkeld, practoraten (praktijkgerichte lectoraten) opgezet en wordt er nagedacht over versnelling van de pedagogische dialoog, die executieve vaardigheden van docenten en vervolgens van studenten verbetert. De vraag is nu of deze initiatieven leiden tot duurzame

onderwijsverbetering, want dat is uiteindelijk het doel van het onderzoekend handelen. Na een vraag uit het publiek werd duidelijk dat er geen algemene toetsing is van de mate waarin het onderwijs verbeterd wordt door de initiatieven, maar dat die toetsing per initiatief verschilt.

Duurzame onderwijsverbetering is wel de gewenste uitkomst van de onderzochte initiatieven. De verwachting is dat er kritisch-reflectief werkgedrag kan ontstaan, met als gevolg een duurzame onderwijsverbetering, als docenten een onderzoekende en reflecterende houding ontwikkelen. Anne-Ruth en Annoesjka hebben de verschillende elementen gepresenteerd waar zij zich samen met hun collega-(docent)onderzoekers op richten: context, interventie, mechanismen en opbrengsten (CIMO).

'Collega's begrijpen soms niet waar je als docentonderzoeker mee bezig bent'

De betekenis van CIMO had explicieter toegelicht kunnen worden, maar dit werd duidelijker toen het publiek er zelf mee aan de slag ging. Dat kreeg in korte tijd de kans kennis te nemen van de verschillende onderzoeksinstrumenten die ook in het project werden gebruikt. Deze onderzoeksinstrumenten moest je betrekken op een casus naar keuze, wat enig denkwerk vroeg

van de aanwezigen. Ondanks de wat lastige start bij sommige groepjes vonden er interessante gesprekken plaats waarbij voor sommigen de tijd zelfs te kort was. Wel werd het nut ingezien van de CIMO-werkwijze en de verschillende onderzoeksinstrumenten, zoals een volgens vaste stappen beschreven interview.

Een paar belangrijke lessen zijn al geleerd uit dit project. Een belangrijke taak voor het management is om onderzoekend handelen te faciliteren en daar tijd voor vrij te maken. Vervolgens is het aan docentonderzoekers een belangrijke taak om hun rol zo goed mogelijk uit te voeren, binnen de bestaande relaties. Dit kan soms best een lastige zoektocht zijn, bleek uit het publiek, doordat collega's soms niet begrijpen waar je als docentonderzoeker mee bezig bent. Of omdat collega's niet zitten te wachten op resultaten en conclusies uit jouw onderzoek.

Al met al een boeiende presentatie. De presentatoren namen ons mee in hun onderzoek, maar we kregen ook de kans om zelf met hun instrumenten uit CIMO aan de slag te gaan en ervaringen te delen. Het publiek ging geïnspireerd naar huis en krijgt hopelijk de kans om zulke projecten ook in de eigen omgeving vorm te geven.

[« Terug naar alle reportages](#)